

SPEIDING
I NORGE

1

Speiding i Norge 1911-2011

I 2007 var det 100 år siden Baden-Powell arrangerte den første speiderleiren på Brownsea Island. Allerede før speiderbevegelsen var formelt grunnlagt i England var de første norske speiderpatroljene i gang. Når jubileet for 100 år med speiding i Norge markeres i 2011, er det fordi Norsk Speidergut-forbund ble grunnlagt våren 1911. Fra da av har det vært drevet organisert speiderarbeid på landsplan i Norge. I jubileumsåret 2011 skal vi se tilbake på hva som er skjedd, men like mye fokusere på hvor vi er i dag og hvordan vi vil ha det i framtida.

Dette heftet gir ideer til hvordan vi kan feire hundre år med speiding i Norge. Feiringen skal først og fremst skje lokalt, gjerne på patroljenivå. Aktivitetene utgjør et prosjektmerke med fem oppgaver. Mange vil kjenne igjen ideer fra et tilsvarende hefte som ble laget til den internasjonale jubileumsmarkeringen i 2007, "Speiding i 100". Erfaringene herfra var så gode, at det er brukt som mal for gjennomføringen av vår norske hundreårsfeiring.

Til jubileet er det laget et eget jubileumsmerke. Dette merket er todelt, utformet som en fyrstikk med flamme. Alle norske speidere kan bære den ene

delen med teksten "Speiding i Norge 100". For også å få flammen til fyrstikken, må speiderne sammen gjennomføre oppgavene i dette heftet. Når alle fem oppgavene er utført, kan hele flokken, patroljen eller laget bære det komplette norske jubileumsmerket. Både "fyrstikken" og "flammen" kan bestilles fra speiderbutikken og koster kr 10 per stykk (ekskl. forsendelseskostnader).

Flere av aktivitetene handler om å gjøre oss synlige som speidere. La oss sammen vise hva vi er gode på! Slik kan andre få lyst til å bli speidere når de ser hvor mye moro vi har sammen. Vi har mye å være stolte av.

I samarbeid med speidermuseet skal vi også grave litt i historien og finne fram til røttene våre. Vi skal selvsagt også ut på tur, og denne gangen skal vi invitere med oss flere enn bare speidere.

Norsk speiding har helt fra starten av hatt nær kontakt med den internasjonale speiderbevegelsen. Når WAGGGS markerer sitt hundreårsjubileum i perioden 2010-12, er det derfor naturlig for oss å inkludere det i vår egen markering. WAGGGS har laget et eget aktivitetshfte som kan fungere fint parallelt med det norske jubileet.

Lykke til med å markere hundre år med speiding i Norge!

Prosjektgruppe for jubileumsmarkeringen har vært: Anna Røed, Jo Edvardsen, Kirvil Kaasa, Marthe Lunde Hanssen, Are Shaw Waage

Forsidefoto: Gull H. Pedersen, Carl-Frederic Salicath og Håkon Broder Lund.

Kjære speidere Nå feirer vi 100 år med speiding i Norge!

Slik samfunnet har forandret seg de siste 100 år, slik har også speiding og speidingsens rolle i samfunnet forandret seg, men speiderideen er fortsatt den samme, over hele verden. Internasjonal forståelse er kanskje blitt enda viktigere i dagens samfunn, og siden mulighetene for å reise og møte speidere i andre land er mye større enn for 100 år siden, kan vi som speidere utgjøre en forskjell i arbeidet med fred og forståelse i verden.

Vi er i dag to speiderforbund i Norge, og arrangerer norgesmesterskap i speiding. Det hadde vi ikke for 100 år siden!

Speiding handler fortsatt om å utvikle barn og ungdom til selvstendighet og til å ta ansvar i samfunnet gjennom å vise tillit og gi ansvar: Ved å løse oppgaver sammen i patruljen lærer vi ting som vi ikke lærer så mange andre steder. Slik var det også for 100 år siden. Friluftsliv var viktig for 100 år siden, og er fortsatt en bærebjelke i speiderarbeidet i Norge, men en speider i dag har også fokus på miljøet, både for seg selv og andre.

Vi ønsker dere et riktig spennende og morsomt jubileumsår, og oppfordrer dere til kreative aktiviteter. La nærmiljøet få vite at speidingen i Norge er 100 år!

Hilsen

Anne Sjømæling
Norges KFUK-KFUM-
speidere

Foto: Carl-Frederic Salicath

Solveig Schytz
Norges speiderforbund

Merkekrav 1:

Nasjonal Bursdagsfeiring

Vi Fyller 100 ÅR, og ønsker å FEIRE oss selv. Vi har mye å være STOLTE av! Selv om hele 2011 er et jubileumsår, så ønsker vi å sette av én spesiell dag til bursdagsfeiring med kake og brus.

Bruk gjerne Tenkedagen 22. februar til bursdagsfeiringen. Dette var fødselsdagen til både Robert og Olave Baden-Powell, speiderbevegelsens grunnleggere. Dagen er allerede en innarbeidet tradisjon i mange grupper. Den kommer også så tidlig at den er egnet som startskuddet for jubileumsmarkeringer videre gjennom hele året. Vær også oppmerksom på WAGGGS' hundreårsmarkering som går over perioden 2010-12, les mer under merkekrav 5.

Bursdagsfesten kan arrangeres på et hvilket som helst nivå, fra patruljen eller roverlaget til flere grupper sammen. En fin ramme kan være en ungdomsgudstjeneste eller kveldsgudstjeneste i kirken eller i friluft. Spiderne kan delta med sang,

drama, tekstlesning eller andre innslag. Fokuset bør være på bursdagsfeiringen, men det internasjonale perspektivet fra Tenkedagen hører med. For å skape stemning kan dere brukes levende lys eller prosjektør med speiderbilder i snøen, på lerretet eller på veggen. Bursdagskaken passer fint til kirkekaffen etterpå. Hvorfor ikke tenne til sammen 100 kakelys? Eller hva med å overnatte i eller utenfor kirken?

Flere forslag

Grappa kan selvsagt lage sin egen ramme rundt feiringen. Den kan foregå inne eller ute, tidlig på dagen eller sent på kvelden. Kanskje vil dere lage en jubileumstur, eller finne på noe dere aldri før har gjort?

Dramatisering? Skøytetur? Utstilling av nytt og gammelt speiderutstyr? Filmkveld med gamle speiderfilmer? Speiderquiz? Rebusløp? Bymanøver? Fullmånetur? Rekordforsøk? Overnatting på en øde øy?

Hva med å lage en mimrekveld hvor "gamle" speidere også er invitert? De har alltid en god historie på lur, og kanskje har de noen morsomme bilder eller filmer også. Få hele gruppa med på "Beat for beat" i speidersanger, kanskje patruljene kan opptre med egne speidersanger eller sketsjer. Sett dere godt inn i den lokale speiderhistorien, slik at det er enklere å spørre om det dere lurer på når de "gamle" speiderne kommer på besøk. Det viktigste her er å hygge og kose seg med andre speidere og spise noe godt. Husk: Ingen bursdag uten kake!

Arranger bursdagen ute blant folk. Rigg til en stand og del ut bursdagskake til forbigående. Fortell samtidig om hva speiding er ved å dele ut brosjyrer og vise bilder, tekst og kanskje lyd i en multimediapresentasjon på et lerret. Vis speiding i praksis. Sangen «Lord Baden-Powell i England satt» kan passe. Lag en speidingsdag med aktiviteter og konkurranser. Start festen med en speidergudstjeneste hvor jubileet framheves. Kanskje kan nærmiljøet inviteres til speidertivoli eller rebusløp? Dagen kan avsluttes med bursdagsfeiring, kake og kanskje diskotek. Lag en bymanøver med oppgaver eller aktiviteter som er relevante for en 100-årsmarkering og oppgaver som er typiske for et bursdagselskap. Løpet kan avsluttes midt i sentrum med kakespising.

Foto: Svein Olav Ekvik

Merkekrav

Småspeidere: Delta i bursdagsfeiringen.

Speiderpatruljer: Delta i bursdagsfeiringen og hjelp til med en aktivitet eller praktisk tilrettelegging.

Roverlag: Delta i bursdagsfeiringen og vær ansvarlige for deler av, eller for hele arrangementet eller bidra i planleggingen.

Utført:

Bursdagssangen som peker seg ut til hundreårsfeiringen er blant mange andre "Lord Baden-Powell i England satt", skrevet av Margrete Parm, KFUK-speidernes grunnlegger. Hva med å dramatisere sangen, og kanskje lage et nytt vers som forteller om speidergruppa deres og speiding i dag?

*Lord Baden-Powell i England satt,
han hadde fått en idé.*

*Han satte på seg sin cowboyhatt
og sa: "Nå verden skal se
at der skal bli speidere til!
Ja, der skal bli mange, umåtelig mange,
små speidere, små speidere
og gutter som kan hva de vil.*

*En to-tre piker i London satt
og tenk en dag fikk de se
no'n kjekke gutter med speiderhatt
og buksen over sitt kne.
Da sa de så lunt med et smil:
"Det der kan vi også, ja, vi kan jo også
bli speidere, ja, speidere
og jenter som kan hva de vil."*

*Fra England over til U.S.A.,
til Polen, Holland og Sveits,
til Afrika og til India
med mer gikk budet på reis:
"Hallo girls! Come on! So can we!
Wohl können wir auch ja, bli scoutflickor alle.
Allons, comme ca! Heng i, tralla!
For cerkes og scoutsky hurra!*

*I Norge gnisten fikk oss i brann,
her gikk vi fram for vår sak.
En hjertesak som vi alle mann
har slitt og stridt for i dag.
Med båt, tog og busser og bil
vi kommer og viser at vi kan jo også!
For speidere, ja speidere
er jenter (og gutter) som kan hva de vil!*

Margrethe Parm

Merkekrav 2:

Del friluftslivets gleder med flere!

Helt fra den spede start har speiding vært friluftsliv! Gleden ved å dele naturopplevelser er minst like sterk i dag.

Finn et spesielt sted i naturen som dere har lyst til å vise fram for flere enn andre speidere. Bruk gjerne beina, sykkel, kano, ski eller seilbåt for å komme nettopp dit. Lag ett eller flere friluftssarrangementer for lokalbefolkningen og vis samtidig hva speiding er. Kontakt forbundskontoret hvis du trenger informasjonsmaterieill til utdeling.

Avreisetidspunkt og oppmøtested gjøres kjent på forhånd. Oppmøtestedet bør være lett å komme fram til med bil. Det er kjekt om speiderne selv fungerer som lokale guider. Dette krever at en har satt seg inn i litt lokalhistorie og lokalgeografi. Ha gjerne en grill eller et bål klart når folk er framme. Vis dere fram som speidere på en enkel, men god måte. Både småspeidere, speidere og rovere kan bidra, alle på sitt nivå.

Foto: Audun Berdal

Målet for turen kan være et sted med flott utsikt, grotter, kløfter, rare trær eller plasser, vann og øyer eller speiderhytta. Ta gjerne turen til kommunens høyeste fjelltopp.

Flere ideer

- Få lokalbefolkningen og speiderne til å signere i ”gruppas egen toppturbok”, eller benytt dere av en allerede utplassert bok.
- Vedlikehold/reparer gapahuken dere allerede har, slik at flere får glede av den.
- Bygg en gapahuk ved en sti eller et turmål som mange benytter, sørg for at det også er en sikker bål plass der, og at alt ligger til rette for en god rast.
- Lag barnas dag for de yngste i nærmiljøet, hvor dere viser fram speiding ved enkle midler som å sette opp telt, lage pinnebrød, grille pølser, kaste livline og ha A-bukk. Lag et lite speidertivoli. Ofte er det egne uker i året hvor kommunen har spesielt fokus på barn. Vær med som initiativtaker eller medhjelper.

Merkekrav

Småspeidere: Delta på et friluftssarrangement i gruppa, eller bidra til annet lokalt engasjement.

Speiderpatruljer: Delta på et friluftssarrangement i gruppa og hjelp til med praktisk tilrettelegging, eller finn andre måter å få lokalbefolkningen til å bruke nærområdene mer aktivt på.

Roverlag: Delta på et friluftssarrangement i gruppa, og vær ansvarlig for hele eller deler av dette, eller lag/utbedre faste anlegg til glede for friluftsentusiaster.

Utført:

Foto: Lorenskog FSK Kurland speidergruppe.

Merkekrav 3:

Speidermuseets jubileumsoppgave

Norsk Speidermuseum ble stiftet i 1987 av speiderforbundene og St. Georges Gildene i Norge. Her på museet tar vi vare på speiderhistorien, og vi har i dag 31 000 registrerte gjenstander, bilder, bøker og arkivsaker.

Museet har også mange jubileumshefter og bøker som forteller felles speiderhistorie, men vi mangler speiderhistorien fra mange lokalsamfunn rundt i landet vårt. Det er slik

speiderhistorie vi håper disse jubileumsoppgavene skal skaffe oss. Husk også at ditt speiderliv i dag, blir speiderhistorie i fremtiden. Vi er like opptatt av historien til nyere speidergrupper som til gamle grupper!

Alle som deltar får tilsendt Speidermuseets jubileumsmerke.

1 - Finn speiderhistorien på ditt hjemsted

Finn fram til én eller flere eldre speidere der du bor. Når har det vært speiderarbeid på ditt hjemsted? Spør om navn, alder og hvor han eller hun var speider som ung. Spør om møter, turer og leirer som vedkommende har vært med på. Finnes det bilder? Kan dere få laget kopier av disse bildene?

2 - Speidergruppas historie. Fortell fra ditt speiderliv i dag

Når startet din flokk/tropp/lag? Hvor mange enheter har gruppa i dag? Si noe om turer, leirer og annet din speidergruppe har vært med på. Hva liker du best i speideren? Er det noe annet du vil fortelle om fra speidergruppa?

Besvarelsen kan være ren tekst, en kombinasjon av tekst og bilder eller som en film. Husk å avklare med lederen hvilke bilder som skal sendes inn.

Merkekrav - felles

Send svar på minst en av oppgavene til:
post@speidermuseet.no eller
Norsk Speidermuseum, Storgata 3, 0155 Oslo.
Besvarelsen merkes «Jubileumsoppgaven».

Husk å oppgi gruppas adresse samt antall speidere som har vært med på å løse oppgaven.

Hvis filen som skal sendes inn er større enn 5 MB må den sendes inn på CD eller minnepinne.

Utført:

Tips til intervjuet

- Når var du speider?
 - Hvor var du speider?
 - Hvor mange var dere i troppen din, og i patroljen?
 - Hvorfor ble du speider?
 - Hva het din første patrolje?
 - Når begynte speiderarbeidet der du bodde, og hvem startet det?
 - Hvem var lederne dine?
Hvordan var de som ledere?
 - Hvor hadde dere møtene?
Hva gjorde dere på møtene?
 - Hvilke speiderleire har du vært på?
Hva husker du best?
 - Hva slags leirutstyr hadde dere?
Hva gjorde dere i leiren?
 - Husker du noen spesielle turer eller konkurranser?
 - Hadde du speiderdrakt? Var den praktisk?
 - Hva lærte du på speideren?
 - På hvilken måte har du senere i livet hatt glede av det du lærte som speider?
 - Har du en spesiell historie eller noe annet du har lyst til å fortelle fra da du var speider?
 - Hadde enheten noen spesielle ritualer (f.eks åpning, sang, rop)?
 - Hvordan foregikk et møte/en tur/en leir?
 - Hvordan er/var din speiderhverdag?
- Spørsmål om oppgaven kan rettes til:
stig.ravnemyr@speidermuseet.no,
mobil 462 84 241.

www.speidermuseet.no

Foto: Eirik Svandal Bo

Merkekrav 4:

”Her er vi!”

– plasser dere på speiderkartet!

Speiderideen spredte seg svært raskt utover hele landet. Allerede i mai 1912 kunne ”Speideren” melde at ”Verdens nordligste tropp er innmeldt”. Det var 1. Hammerfest. Oppgaven nå er å vise hvor speidere finnes i Norge i dag.

Postkort:

Lag et elektronisk postkort med patruljen, flokken, laget eller gruppa. Finn et sted i nærmiljøet som dere vil vise fram eller som er karakteristisk for det stedet dere kommer fra, eller deres aktiviteter.

Ta et bilde eller video der og last det opp på www.flickr.com/groups/speiding sammen med en kort presentasjon av aktiviteten (ikke navn på personer). Du kan koble bildet til et geografisk sted på kartet, og du kan se hvor andre speidergrupper har tatt sine bilder. Denne oppgaven kan gjerne kombineres med andre oppgaver i dette heftet.

Foto: Asbjørn Aga

Kake:

Ingen bursdagsfest uten bursdagskake! Hvem baker og pynter den flotteste, den mest originale, eller den høyeste kaken? Bli med på jubileumskakekonkurransen og vinn fine jubileumspremier!

Se mer om konkurransen og konkurransereglene på forbundets nettsider. Bildene laster du opp på www.flickr.com/groups/speiding.

Merkekrav – felles:

Last opp et postkort og/eller et bilde av speidernes bursdagskake.

Utført:

Foto: Erlend Koppergård

Merkekrav 5: La oss feire 100 år med speiding for jenter!

Det er ikke bare den norske speiderbevegelsen som jubilerer i 2011, men også den internasjonale jentespeiderbevegelsen, WAGGGS. Disse to jubileene går det fint an å kombinere!

WAGGGS feirer sitt 100-årsjubileum i tre år. Det var nemlig i løpet årene 1910, 1911 og 1912 at bevegelsen av jentespeidere først oppstod i England, og så spredte seg til hele verden inkludert Norge. I 1909 møtte det flere jenter til en oppstilling for guttespeidere i England. De kalte seg for jentespeidere! Robert Baden-Powell forstod at det var behov for en egen jentespeiderbevegelse.

Innen november 1909 var alle planer lagt for en organisasjon tilpasset jentene. I 1910 ble jentenes organisasjon offisielt grunnlagt i Storbritannia med Agnes Baden-Powell, Roberts søster, som den første lederen. Grupper av jentespeidere startet ganske snart også i Canada, Danmark, Finland, New Zealand, Polen, Sør-Afrika og Sverige.

I 1911 poppet det opp jentespeidergrupper i Australia, Bangladesh (som den gang var en del av India), India, Irland, Nederland og Pakistan (som også var en del av India).

I 1912 ble det etablert speidergrupper for jenter også i Kypros, Italia, Norge, USA og Zimbabwe.

Vi er med på WAGGGS' jubileumsfeiring, og kombinerer den gjerne med vår egen i 2011! Les mer om

feiringen på programsidene på forbundets nettsider, eller på WAGGGS' egne nettsider. Merk at det er egne jubileumsmerker for WAGGGS-jubileet, og at aktivitetene passer like godt for både jenter og gutter.

www.wagggsworld.org

Merkekrav - felles:

Gjennomfør minst to aktiviteter fra WAGGGS' jubileumshefte 2011 som passer for speiderne i enheten.

Utført:

Foto: Carl-Frederic Salicath

Speiderbønnen

– en livskraftig hundreåring

Speiderbønnen er en bønn om hjelp til å leve opp til speiderlovens idealer. Vi ber om hjelp til å være speidere, og speiderbønnen gir uttrykk for hvordan vi ønsker å leve. Speiderbønnen har blitt den faste avslutningen på norske speidermøter.

Speiderbønnen ble skrevet av Hans Møller Gasmann, og offentliggjort første gang i ”Speideren” i november 1911. Etter det ble den trykket i hans første norske speiderguttbok. Teksten slik den brukes nå, på bokmål og nynorsk, er vedtatt av Speidernes fellesorganisasjon i 2006.

Melodien som ikke ble borte

Det enkle diktet ble først sunget til den gamle salmemelodien «Jesus, dine dype vunder» (Norsk Salmebok nr. 120). Den melodien vi kjenner i dag er av Carl Søyland, en annen av speiderpionerene i Norge, og opphavsmann til mange speidersanger. ”Det forekom meg at melodien var litt tung og trist for en speiderbønn,” har Carl Søyland senere fortalt.

Han studerte de åtte linjene i diktet og følte at en ny melodi riktignok måtte være høytidsfull og alvorlig: ”– Men til linjene «La meg leve deg til ære, hedre Norge far og mor» syntes jeg at ordene måtte bæres av en melodisk stigning. Til speidergudstjenesten på St. Georgsdag i 1917 hadde jeg latt noen av de beste sangerne i 10. tropp innøve melodien, og ved gudstjenestens slutt ble det opplyst at nå ville speiderbønnen bli sunget på en ny melodi. Jeg syntes selv at det låt pent med det brusende orgel og de lyse guttestemmer. Men at melodien skulle feste seg, hadde jeg ingen aning om.”

Søyland flyttet til New York, og det skulle gå mange år før han fikk bekreftet at hans melodi til speiderbønnen var tatt i bruk. I 1936 besøkte han landsleiren på Jeløya ved Moss. Da hørte han speiderbønnen – sunget med hans melodi av tusenvis av gutter.

(Etter Gildebladet St. Georg, februar 2006)

Bokmål

Kjære Far i høye himmel
hør mitt hjertes stille bønn:
Hvor jeg er i verdens vrimmel,
la meg ferdes som din sønn.
La meg leve deg til ære,
hedre Norge, far og mor,
andre folk til nytte være,
lyde speiderlovens ord.

Nynorsk

Kjære Far i høge himmel,
høyr mi stille hjartebøn:
Kvar eg enn i verda vankar,
lat meg bli som sonen din.
Lat meg leva deg til æra,
heidre Noreg, far og mor,
andre folk til hjelp få vera,
og so lyda lova vår.

Speiding i Norge gjennom 100 år – med sjumilsstøvler i speiderhistorien

De første speidere i Norge

Hvem var først ute med speiding i Norge? Det er faktisk ikke lett å si, for kjennskapet til Baden-Powells speiderarbeid kom til forskjellige steder i Norge omtrent samtidig, og ”frøene” fra Brownsea Island slo rot uten at de som tok opp arbeidet kjente til hverandre. Derfor ble også det aller første speiderarbeidet ganske uensartet, og til dels ulikt det som senere ble lagt i begrepet speiding. De første speidertroppene i Drammen og Kristiania (Oslo) startet allerede vinteren 1907-08. Særlig aktive blant dem som introduserte den nye ideen var noen av lederne i Centralforeningen for utbredelse av Idræt, Norges Idrettsforbunds forløper. I 1910 dannet disse et speiderforbund under navnet Norske Gutteres Speiderkorps.

Samtidig hadde den unge forretningsmannen Christian Dons opplevd speiderarbeid under et opphold i England, og stiftet 1. Kristiania tropp da han kom tilbake til Norge i 1910. Hans Møller Gasmann startet samtidig speiderarbeid etter sterke oppfordringer fra sine elever på Frogner skole. Dons og Gasmann kjente hverandre fra før gjennom Kristiania KFUM, og ble enige om et videre samarbeid. Misnøye med Norske Gutteres Speiderkorps, særlig at de hadde utelatt Gud i oversettelsen av speiderløftet – og i praksis den kristne dimensjonen i programmet – og at de drev et alt for militært arbeid, gjorde at disse to dannet et nytt forbund. Våren 1911 ble Norsk Speidergut-Forbund dannet, med Dons som formann og Gasmann som nestformann. Dons’ fødselsdag 25. mars ble fastsatt som offisiell stiftelsesdag. Dermed var det to konkurrerende speidertuttforbund i Norge. Lord Baden-Powell selv

engasjerte seg i situasjonen, og håpet at de adskilte forbundene kunne samles i et felles syn på saken, men understreket samtidig at det ikke kunne være to meninger om at lydighet mot Gud måtte være et grunnprinsipp i arbeidet. Baden-Powell besøkte Norge sommeren 1911, og det ble holdt en parade i samarbeid mellom tropper fra begge forbundene. Samtidig spredte speiderideen seg raskt til nye steder i landet, og sommeren 1912 deltok en norsk kontingent med 75 speidere på den internasjonale speiderleiren i Stockholm. Begge forbundene samarbeidet i anledning av denne leiren, og de ble gjort nye forsøk på sammenslåing, ikke minst etter sterkt ønske fra Baden-Powell. Men Dons og Gasmann ville ikke fire på speiderløftets utforming. Ikke lenge etter ble Norske Gutteres Speiderkorps oppløst, og noen av troppene gikk inn i Norsk Speidergut-Forbund.

Foto: Speidermuseet

Jentene var også med

Allerede i 1910 var både jenter og gutter speidere i Sandefjord, og her ble den første rene jentetroppen startet i 1912. Den fikk snart fikk følge av flere over hele landet. I 1917 inviterte dronning Maud lederen for Det Danske Pigespejderkorps til Kristiania for å holde foredrag om speiderarbeidet. Blant de frammøtte var Margrete Parm, som hadde sett jentespeidere i aktivitet på sine reiser rundt i Norge som landssekretær i KFUK. Sammen med Anne

Katrine Bredvei la hun grunnlaget for Norges KFUK-speidere, stiftet 3. november 1920, med Parm som første landssjef. Ikke alle jentetroppene ville være med i dette forbundet, og disse stiftet 1. juli 1921 Norsk Speiderpikeforbund.

Den videre utviklingen

av speiderarbeidet kan her bare fortelles stikkordsvis: I 1941, under 2. verdenskrig, ble alt

Foto: Speidermuseet

speiderarbeid forbudt i Norge. Speidere over hele landet måtte levere fra seg effektene til den tyske okkupasjonsmakten. Mange fortsatte likevel å møtes i hemmelighet, og etter krigen startet speiderarbeidet opp igjen for fullt. Med basis i tropper som hadde tilknytning til KFUM ble Norges KFUM-speidere stiftet 28. juni 1945. To år senere ble KFUM-speiderne tatt opp som et eget korps i speiderguttforbundet.

I Norge ble 1978 et veiskille i speiderarbeidet da Norsk Speidergutt-Forbund og Norsk speiderpikeforbund gikk sammen i Norges speiderforbund. Mange steder var det et sterkt samarbeid mellom jente- og guttetropper lokalt, og noen steder var jenter med i guttetropper. For å møte tidens utfordringer slo forbundene ellers i Norden seg sammen. Men verken Norges KFUM-speidere eller Norges KFUK-speidere ble med i det nye forbundet. Forhandlinger om samarbeid og etter hvert sammenslåing av disse to forbundene pågikk i lang tid, og endte med dannelsen av Norges KFUK-KFUM-speidere i 2003. Samtidig ble forholdet til Norges speiderforbund avklart gjennom etableringen av Speidernes fellesorganisasjon (Spf), som blant annet sikrer alle speidere i Norge medlemskap i de internasjonale speiderorganisasjonene.

Foto: Speidermuseet

Nå er det opp til dagens speidere å føre speiderbevegelsen videre og lære nye speidere hvilke veier de kan gå.

Historien videre om speiderarbeid i Norge er altfor omfattende til å kunne fortelles på noen dekkende måte her, så du som er interessert må lese mer andre steder. Vi vil særlig nevne de speiderhistoriske skriftene fra speidermuseet, og spesielt skrift nr 17: "Historiereisen - en vandring gjennom norsk speiderhistorie", utgitt i februar 2009. Et nyttig nettsted å lete etter mer speiderhistorie er www.speidermuseet.no. På forbundets nettsider finnes ideer til speidermøter som gir hjelp til å bevisstgjøre oss på vår historie. Til ulike jubileer har Norges speiderforbund og Norges KFUK-KFUM-speidere gitt ut historiske skrift og jubileumbøker som gir enda flere detaljer, og mange av de lokale speidergruppene har skrevet ned sin historie.

Tips og ideer

Oppgavene i dette heftet kan løses på mange ulike måter. Vi har bare presentert et lite utvalg av løsningsforslag. Her kommer noen flere tips.

Jubileumsfeiringen er et fellesprosjekt for begge speiderforbundene. Vi har mye å lære av hverandre, og 100-årsmarkeringen er vi sammen om.

Foto: Helene Moe Slinning

Søk støtte

- Noen oppgaver er det mulig å gjøre mye ut av, men da koster det gjerne penger. Husk at det er mulig å få hjelp og støtte, både utstyr og penger. Prøv for eksempel å få en kake fra bakeren, utstyr fra sportsbutikken eller kanskje et større firma til å sponse speidingen der dere bor. Lokalavisa gir kanskje en gratis annonse, eller kanskje kommunen har faste informasjonskanaler i media hvor arrangementet kan omtales.
- Søk støtte fra kommunen eller fylket om muligheten byr seg
- Søk frifondmidler fra ditt forbund
- Finn ut om det er legater som gjelder friluftsliv eller speiding i ditt nærmiljø
- Ta en liten deltakeravgift. Gi gjerne en kvittering som gjelder som lodd i en trekning.

Synlighet

- Kontakt lokalavisa, lokalradioen eller lokal-tv tidlig. Har lokalavisa en kulturkalender? Spør om hva dere kan gjøre for at de skal være interesserte i å dekke ett eller flere arrangement. Bruk alltid speiderskjorta.
- Media liker kjendiser, kanskje kan dere invitere noen på et av arrangementene?
- Legg aktiviteter til steder hvor mange ferdes, som i sentrum eller på mye brukte utfartssteder.
- Annonser i media noen få dager på forhånd.
- Undersøk om kommunen kan informere på nett eller andre steder. Hør også om de kan publisere en reportasje eller bilder i etterkant.
- Nasjonaldagen er en fin anledning til å vise at vi er 100 år.
- På forbundenes nettsider finner du en oversikt over hva du kan bestille av brosjyrer og annet info- og reklamemateriell. Ta kontakt!

Norges KFUK-KFUM-speidere

Postboks 6810 St. Olavs plass

0130 Oslo

Besøksadresse: St. Olavs gate 25, 6. etasje

Tlf.: 22 99 15 50 - Faks: 22 99 15 51

E-post: post@kmspeider.no

www.kmspeider.no - www.speiderprogram.no

Norges speiderforbund

Postboks 6910 St. Olavs plass

0130 Oslo

Besøksadresse: St. Olavs gate 25, 3. etasje

Tlf.: 22 99 22 30 - Faks: 22 99 22 50

E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no - www.speiderbasen.no

Tilbakeblikk – og fremover

Av æresspeidersjef Hans Møller Gasmann (1872-1961)

Kjære speidere

Husk at nå, som den gang hos de første speidere, er det patruljen som er det grunnleggende element i speiderarbeidet, og i all lek og moro er det å være aktiv i å gjøre godt, som er den veien vi skal holde oss til.

Speiderbevegelsen kom raskt til Norge. På forskjellige hold begynte gutter en virksomhet mer eller mindre etter B-Ps "oppskrift". Så ble Norsk Speidergut-Forbund stiftet. Hvis noen, den gang jeg begynte, hadde sagt meg at jeg om noen år skulle stå som speidersjef i Norge, ville jeg ha svart at " - nei den får dere gå lengre ut på landet med!" Men jeg begynte altså, etter B-Ps program og med B-Ps lov og løfte som Dons hadde bygget sitt arbeid på fra 1910.

Mine tanker går tilbake til den første speidertiden, og til dere speidere i dag. Meget er nok forskjellig fra den gang i måten å drive speiderarbeidet på. Men gleden over å få være speider, og lysten til å leve etter speiderlov og -løfte, er uforandret. Speidersakens betydning for hjem og samfunn er kjent og respektert av alle.

Måtte begeistringen over speidereventyrets store oppgaver og muligheter fortsatt drive dere mot nye mål på friske turer i lek og alvorsfylt arbeid. Hold speiderånden levende i dere, og i tro på Guds hjelp og velsignelse ser vi fremtiden frimodige i møte!

Skrevet til Norsk Speidergutt-Forbunds 50-årsjubileum 1961 ("Femti år for norske gutter", utdrag fra side 70-71)

Foto: Speidermuseet

Jubileumsfeiringen er et fellesprosjekt for begge speiderforbundene

**SPEIDING
I NORGE**

100

Norges KFUK-KFUM-speidere

www.kmspeider.no

www.speiderprogram.no

Norges speiderforbund

www.speiding.no

www.speiderbasen.no